

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska sysselsättningsstrategin i framtiden 'En strategi för full sysselsättning och bättre arbetstillfällen åt alla'"

(KOM(2003) 6 slutlig)

(2003/C 133/09)

Den 14 januari 2003 beslutade kommissionen att i enlighet med EG-fördragets artikel 262 rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda meddelande.

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 4 mars 2003. Föredragande var Christoforos Koryfidis.

Vid sin 398:e plenarsession den 26 och 27 mars 2003 (sammanträdet den 26 mars) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 93 röster för, fem röster mot och tre nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. I slutet av 1997 lanserade Luxemburgtoppmötet den europeiska sysselsättningsstrategin. Ambitionen var att uppnå avgörande framsteg inom fem år, särskilt på områdena för långtidsarbetslöshet och ungdomsarbetslöshet. Även innan Amsterdamfördraget trädde i kraft inledde toppmötet tillämpningen av den nya öppna samordningsmetoden – inlemmad i artikel 128 – genom att godkänna den första omgången sysselsättningsriktlinjer.

1.2. I EG-fördragets artikel 126 framhålls det nationella ansvaret för sysselsättningspolitiken. Samtidigt konstateras att sysselsättningen är en fråga av gemensamt intresse, och medlemsstaterna uppmanas att utveckla en samordnad strategi på EU-nivå.

1.2.1. Den nya artikeln 128, som till stor del inspirerats av fördragets föreskrifter om den ekonomiska politiken⁽¹⁾ och den samordning av de sysselsättningspolitiska åtgärderna som inleddes av Europeiska rådet i Essen 1994, drog upp ramarna för utveckling av den nationella sysselsättningspolitik som bygger på EU:s gemensamma prioriteringar och intressen.

1.2.2. Enligt dessa nya ramar skall samordningen av sysselsättningspolitiken ske på basis av en målstyrningsmetod. Mer specifikt innebär detta följande steg:

- Sysselsättningsriktlinjerna bestäms varje år av rådet på Europeiska kommissionens förslag.

- De nationella sysselsättningsplanerna utarbetas av medlemsstaterna med utgångspunkt i riktlinjerna.

- De nationella planerna utvärderas i en gemensam sysselsättningsrapport av Europeiska kommissionen och rådet.

- Påföljande års riktlinjer dras upp på basis av denna utvärdering.

1.2.3. Sedan år 2000 har rådet – på kommissionens förslag – offentliggjort specifika rekommendationer till medlemsstaterna som komplettering till sysselsättningsriktlinjerna.

1.2.4. Målstyrningsmetoden understöddes också av mätbara mål på europeisk och nationell nivå på många områden och av successiv utveckling av gemensamma statistiska indikatorer som mått på framstegen.

1.2.5. Synkroniseringen mellan Luxemburgprocessen och arbetet med att samordna de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken utgör en ny ram för genomförandet av den nya europeiska sysselsättningsstrategin.

1.2.6. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har ända från början målmedvetet stött det förberedande arbete⁽²⁾ som ledde fram till den europeiska sysselsättningsstrategin. Vi har hela tiden deltagit energiskt i utformningen av riktlinjerna och i utvärderingen av den europeiska sysselsättningsstrategin⁽³⁾.

⁽²⁾ EGT C 19, 21.1.1998.

⁽³⁾ EGT C 209, 22.7.1999; EGT C 368, 20.12.1999; EGT C 14, 16.1.2001; EGT C 36, 8.2.2002.

⁽¹⁾ EG-fördragets artiklar 98 och 99.

2. Kommissionens meddelande

2.1. I det aktuella meddelandet från kommissionen framställs den europeiska sysselsättningsstrategin som det basverktyg som kan uppfylla de ambitiösa Lissabonmålen om full sysselsättning, kvalitet i arbetet samt social integration och social sammanhållning.

2.2. Vi vill dock framhålla att den europeiska sysselsättningsstrategin måste integreras i diverse andra politikområden för att den skall ge resultat. Dessa politikområden måste vara förankrade i fördraget, i likhet med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken, men också nyare EU-politikområden som utbildning, företagsamhet, social integration, pensioner och invandring.

2.3. Den öppna samordningsmetoden för den europeiska sysselsättningsstrategin, som grundar sig på artikel 128 i EG-fördraget, har visat sig vara värdefull. Till följd av att Europeiska rådet i Barcelona begärde att den europeiska sysselsättningsstrategin skulle stärkas, och efter slutsatserna från rådets debatt om en rationalisering av processerna, måste det noga övervägas hur de instrument som fördraget tillhandahåller och som hittills utvecklats genom praxis kan utnyttjas på bästa tänkbara sätt. Man bör framför allt vidareutveckla följande:

- Stabila och resultatinriktade sysselsättningsriktlinjer.
- Skräddarsydd politisk vägledning med hjälp av rekommendationer.
- Genomförande med hjälp av nationella handlingsplaner står i centrum.
- Den gemensamma rapporten om sysselsättningen.
- Utvärdering och ömsesidigt erfarenhetsutbyte – grunden för fortsatt arbete.
- Att säkra överensstämmelsen med andra processer.
- Bättre styrelseformer.

2.4. I meddelandet framhåller kommissionen behovet av en ny generation sysselsättningsriktlinjer som sträcker sig längre än de övergripande målen och de detaljerade riktlinjerna för den europeiska sysselsättningsstrategins inledande period (1997–2002), vilka indelades i fyra pelare. Enligt meddelandet måste den nya generationens riktlinjer omfatta följande aspekter:

- Tre övergripande mål med hänsyn till den balans som eftersträvas i dagordningen från Lissabon.
- Starkare betoning på genomförande och styrelseformer för den europeiska sysselsättningsstrategin.
- Fastställande av ett begränsat antal prioriteringar.

- Budskap med tydlig adress till arbetsmarknadens parter.
- Fastställande av lämpliga, mätbara mål.

2.5. De tre övergripande sysselsättningspolitiska målen i enlighet med Lissabonstrategin är:

- Full sysselsättning.
- Kvalitet och produktivitet i arbetet.
- Sammanhållning och en arbetsmarknad för alla.

2.6. Kommissionen anses att följande prioriteringar, som närmare preciserar innehållet i den nya europeiska sysselsättningsstrategin, är nödvändiga för att de ovannämnda stora målen skall kunna uppnås:

- Aktiva och förebyggande åtgärder för arbetslösa och personer utanför arbetskraften.
- Att göra det lönsamt att arbeta.
- Att främja företagandet för att skapa fler och bättre arbeten.
- Att förvandla odeklarerat arbete till laglig sysselsättning.
- Att främja ett aktivt åldrande.
- Invandring.
- Att främja anpassningsförmåga på arbetsmarknaden.
- Investering i mänskliga resurser och strategier för livslångt lärande.
- Jämställdhet.
- Att stödja integrationen och bekämpa diskriminering av utsatta grupper på arbetsmarknaden.
- Åtgärder för att avlägsna regionala skillnader i sysselsättning.

2.7. Slutligen tar kommissionen upp frågan om ändamålsenlig tillämpning och förvaltning av den nya europeiska sysselsättningsstrategin. Kommissionen hänvisar speciellt till Europaparlamentets resolution från september 2002, där det betonades att den europeiska sysselsättningspolitiken måste integreras med nationell, regional och lokal arbetsmarknadspolitik samt med Europeiska socialfondens mål. I synnerhet framhölls betydelsen av att nationella parlament, lokala aktörer, icke-statliga organisationer och det civila samhället i allmänhet medverkar i arbetet med den europeiska sysselsättningsstrategin. Enligt meddelandet gäller det framför allt att uppnå följande mål:

- Effektiva tjänster för genomförande.
- Ett starkt engagemang från arbetsmarknadens parter.

- Mobilisering av alla berörda parter.
- Tillräckliga ekonomiska anslag.

3. Allmänna kommentarer

3.1. EESK delar bedömningen att medlemsstaternas sysselsättningspolitiska insatser under sysselsättningsstrategin under perioden 1997–2001 i syfte att förbättra arbetsmarknadernas sätt att fungera har lett till en ökning av sysselsättningsgraden och en minskning av arbetslösheten.

3.1.1. Det finns emellertid fortfarande brister i jämförelse med Lissabonmålen – som EESK för övrigt ansluter sig till och stöder – beträffande sysselsättningsnivåer och förvärvsfrekvens, arbetslöshet och produktivitet per arbetstagare i EU som helhet.

3.1.2. Fortfarande finns det också alarmerande skillnader i fråga om kön, ålder och funktionshinder samt skillnader mellan olika medlemsstater och regioner.

3.1.3. Ansvarvilar för det första på medlemsstaterna och den bristande överensstämmelsen mellan de krav som hänförs sig till sysselsättningsstrategin och Lissabonmålen. För det andra innebär Lissabonmålen att den europeiska ekonomiska politiken i högre grad skall anpassas till kraven på en sysselsättningspolitik som skapar hög sysselsättning. Detta kan endast åstadkommas om man i framtiden ser till att det blir en betydligt större samstämmighet mellan huvuddragen i den europeiska ekonomiska politiken och de sysselsättningspolitiska riktlinjerna i den europeiska sysselsättningsstrategin. EESK beklagar att glöden i Lissabonstrategin har mattats av bl.a. den världsomfattande ekonomiska krisen. I dagens läge är det viktigt att samtliga beslutsfattare i EU och särskilt valuta- och skattemyndigheterna bekräftar sitt engagemang för att uppnå Lissabonmålen och drar nödvändig lärdom av de misslyckanden som hittills noterats i syfte att hålla målsättningen, särskilt genom att stödja politiken för den makroekonomiska återhämtningen. Sådana insatser är oundgängliga om man vill nå målet om 3 % tillväxt som hela Lissabonstrategin bygger på. Med dessa åtgärder kommer man också att kunna skapa fler och mer kvalitativa arbetstillfällen.

3.2. När det gäller att närma sig målen i Lissabonprocessen, och särskilt med hänsyn till EU:s förestående utvidgning⁽¹⁾, krävs det enligt kommitténs åsikt omedelbara insatser från medlemsstaternas sida för att driva på strukturomvandlingen.

3.2.1. EESK stöder tanken att den nya europeiska sysselsättningsstrategins viktigaste prioritering måste vara att uppnå de mål som sattes upp i Lissabon om fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning.

3.2.2. Samtidigt stöder kommittén åsikten att Lissabonmålen om att öka sysselsättningsgraden och utbudet av arbetstillfällen, förbättra arbetets kvalitet, höja produktiviteten, förstärka arbetsmarknaderna utan att utestänga människor samt minska de regionala skillnaderna är kompletterande målsättningar som är nära sammanlänkade med varandra.

3.2.3. Kommittén ställer sig också bakom tanken att följande förutsättningar måste vara uppfyllda för att man skall kunna närma sig målen:

- Stark och ihållande ekonomisk tillväxt⁽²⁾.
- Att återställa förtroendet bland EU-medborgarna och skapa en positiv framtidssyn som bygger på allmänhetens delaktighet och på att välfärden och det överskott som den moderna tekniken ger fördelas jämnare⁽²⁾.

3.2.3.1. EESK ställer sig framför allt klart positiv till målet om stark ekonomisk tillväxt, till politiken för att uppnå detta samt till sammankopplingen med sysselsättningspolitiken. Vi vill dock fortfarande framhålla nödvändigheten av ett mångsidigt synsätt på problemet, där man tar hänsyn till den internationella konjunkturen, till ett bättre utnyttjande av den inre marknaden, till en förstärkt och bättre utnyttjad eurozon samt till behovet av att utveckla en mer komplett och samstämmig politik på alla områden, bland annat i fråga om invandring.

3.2.4. Som en komplettering i det sammanhanget vill vi också betona att sysselsättningsproblemet i ett EU med 25 medlemsstater kan växa sig större och anta andra och mer tillspetsade former, om man inte omedelbart utformar adekvata förebyggande strategier.

3.3. Vidare instämmer kommittén i den europeiska sysselsättningsstrategins tre huvudmål, som också är nära förknippade med varandra:

- En ökning av sysselsättningsgraden samt på lång sikt full sysselsättning.
- Arbetets kvalitet och produktivitet.
- Social sammanhållning på en arbetsmarknad utan utslagning.

⁽¹⁾ EUT C 85, 8.4.2003.

⁽²⁾ Resolution till Europeiska rådets vårmöte.

3.4. Färre, enklare och stabilare riktlinjer med koncentration på sysselsättningsstrategins nya prioriteringar och på mätbara mål kommer att göra strategin verksammare.

3.4.1. I linje med de uppfattningar som uttryckts i tidigare EESK-yttranden måste riktlinjerna bygga på en brett upplagd och integrerad politik som innefattar arbetsmarknadspolitiken samt politiken på områden som ekonomisk utveckling, företagande och social trygghet, komponenter som tillsammans bidrar till att höja sysselsättningen och förbättra arbetets kvalitet.

3.5. Ur kommitténs perspektiv är det sålunda positivt med de nya prioriteringarna, till exempel politiken för aktivt åldrande⁽¹⁾, kombinationen av social trygghet och sysselsättning⁽²⁾, prioriteringen av invandringsfrågorna⁽³⁾ och omvandlingen av svartarbete till reguljärt arbete⁽⁴⁾. EESK framhåller samtidigt att det är nödvändigt att i politiken för ett aktivt åldrande ta hänsyn till det svåra sysselsättningsläget och den aktuella ekonomiska situationen som leder till omfattande omstruktureringar av företagen. Dessa omstruktureringar utmynnar ofta i avskedanden av äldre arbetstagare. Sådana avskedanden borde kunna bemötas av allvarligt syftande personalåtgärder, omplacerings- och omskolningsåtgärder. Man måste också ta till vara de befintliga möjligheterna till förtidspensionering.

3.5.1. EESK betonar att arbetets kvalitetsaspekter måste utvecklas inom politiken för fler och bättre arbetstillfällen, under förutsättning att kvalitetsjobben visar sig hålla måttet och är kopplade till ökad produktivitet.

3.5.2. Vi framhåller också vikten av en balans mellan flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden.

3.6. Synkroniseringen mellan Luxemburgprocessen och arbetet med att samordna de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken är enligt kommittén en förutsättning för att den europeiska sysselsättningsstrategin skall kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Som kommittén vid ett flertal tillfällen påpekat med avseende på en hållbar utveckling i vid bemärkelse, måste sysselsättningen få en framträdande plats bland den ekonomiska politikens olika målsättningar.

3.7. Kommittén menar att arbetsmarknadsparterna på alla nivåer – europeisk, nationell, lokal – måste engageras i högre grad, från stadiet då politiken utformas, via genomförandet till utvärderingen.

3.7.1. EESK konstaterar med tillfredsställelse att man gjort avsevärda framsteg i utvecklingen av en verklig lokal och regional dimension och håller med om att man bör prioritera det civila samhällets och de lokala och regionala myndigheters deltagande på lokal nivå.

3.7.2. Samtidigt vill vi också betona att den europeiska sysselsättningsstrategins kvalitet helt säkert kommer att förbättras om de nationella handlingsplanerna diskuteras och godkänns av de nationella parlamenten i samband med den årliga budgeten för sysselsättningspolitiken.

3.8. För att förstärka verkan av den nya europeiska sysselsättningsstrategin är det, som EESK har påpekat i tidigare yttranden nödvändigt

- att riktlinjerna kombineras med kvantitativa mål, särskilt på nationell, regional och lokal nivå,
- att man lägger större vikt vid resultat, effektivare genomförande och kontroller, samt
- att riktlinjerna kompletteras ned rekommendationer.

3.8.1. Kommittén anser fortfarande att rekommendationer skall vara det främsta verktyget för medlemsstaterna när det gäller att genomföra strategin. Följaktligen bör man fortsätta med den årliga översynen av genomförandet och framstegen mot de uppställda målen (på grundval av de nationella åtgärdsplanerna och resultatindikatorerna), och i samband med reformen av den europeiska sysselsättningsstrategin även koncentrera sig på att ge medlemsstaterna större ansvar – till exempel genom utökade kvantifierbara målsättningar.

3.8.2. I alla händelser – och oberoende av resultaten – är sysselsättningsstatistiken en förutsättning för feedback om den europeiska sysselsättningsstrategin. EESK betonar statistikens betydelse och uppmanar kommissionen att med alla krafter arbeta tillsammans med andra aktörer för att i god tid säkerställa tillförlitlig statistik som bygger på jämförbara och trovärdiga indikatorer för alla medlemsstater.

4. Särskilda kommentarer

4.1. Med utgångspunkt i ovanstående anser EESK att den nya europeiska sysselsättningsstrategin, som också innehåller konkreta etappmålsättningar, kommer att bidra till att man kan uppnå Lissabonmålen, under förutsättning att strategin åtföljs av strama och integrerade riktlinjer. Man kommer systematiskt att bevaka att dessa är verksamma.

(1) EESK:s yttrande om "Äldre arbetstagare" – EGT C 14, 16.1.2001 samt EGT C 36, 8.2.2002, punkt 2.2.

(2) EGT C 117, 26.4.2000.

(3) EGT C 125, 27.5.2002.

(4) KOM(2002) 487 slutlig, 3.9.2002.

4.2. För att det skall vara produktivt att välja en treårig tidsram måste den anknyta till de stora frågor som vi står inför i dag. De allra mest framträdande är det ekonomiska läget (recessionen) och den förestående EU-utvidgningen.

4.2.1. I alla händelser ser kommittén speciellt positivt på det nya avsnittet om treåriga riktlinjer i sysselsättningsstrategin, och framhåller möjligheten att utveckla en politik på medellång sikt med syftet att finna en lösning på sysselsättningsproblemet.

4.3. För att skapa förutsättningar för att klara de viktiga utmaningarna på medellång och längre sikt – och åstadkomma arbetstillfällen med kvalitet och förbättra produktiviteten – menar EESK att det är särskilt betydelsefullt att investera i det mänskliga kapitalet. Vi anser att livslångt lärande är en riktlinje av högsta vikt och understryker att dessa investeringar måste öka avsevärt, genom utnyttjande av både offentliga och privata resurser. Samtidigt vill kommittén lyfta fram behovet av att hitta och utveckla ett mer flexibelt och produktivt sätt att utnyttja tillgängliga medel. Strukturfondernas, och särskilt Europeiska socialfondens, roll och bidrag måste betonas i detta sammanhang.

4.4. Riktlinjerna behöver sammankopplas med dagens stora frågor (punkt 4.2), och investeringarna i mänskligt kapital måste prioriteras. Det gäller också att förenkla riktlinjerna och lyfta fram dem som visat sig verksamma i den tidigare sysselsättningsstrategin, men mer specifikt måste man förstärka de nya inslagen i den nya generationen sysselsättningsriktlinjer:

4.4.1. Det bör finnas en riktlinje som helt ägnas åt att förstärka förebyggande och aktiva insatser för långtidsarbetslösa, icke yrkesverksamma, funktionshindrade, kvinnor och ungdomar samt etniska minoriteter, med målsättningen att undanröja hinder som gör det svårare att ta sig in och hålla sig kvar på arbetsmarknaden och minskar möjligheten att skapa varaktiga arbetstillfällen. I detta sammanhang är det särskilt viktigt att på ett tidigt stadium undersöka de arbetssökandes behov samt att upprätta planer för sociala stödåtgärder och för att underlätta återinträdet på arbetsmarknaden.

4.4.1.1. Beträffande de funktionshindrade ⁽¹⁾ behövs det ett integrerat institutionellt grepp. Här ingår förstärkning av sysselsättningsriktlinje 7, starka incitament för arbetsgivare som anställer funktionshindrade och skapande av grundförutsättningar för att göra funktionshindrade förtroga med modern teknik.

4.4.2. Det bör också finnas en riktlinje som ägnas åt den successiva övergången från svartarbete till lagliga former och från den svarta ekonomin till legitim näringsverksamhet. Detta kan åstadkommas genom en kombination av olika åtgärder och incitament samt med hjälp av förenklade procedurer och sänkt skatt på arbete.

4.4.3. Ytterligare en riktlinje bör ta upp insatser som syftar till att skapa gynnsamma förutsättningar för företagens utveckling och för en starkare företagsamhet, särskilt för mindre och medelstora företag, exempelvis fåmansbolag (eller kooperativ, föreningar och ömsesidiga företag). Huvudmålsättningen skulle vara att skapa fler arbetstillfällen med hög kvalitet och varaktighet.

4.4.3.1. När det gäller företagsamheten vill EESK påminna om följande:

- Arbetsplatser skapas i praktiken genom företagsamhet, inklusive sådan verksamhet som bedrivs av personer vars syfte är att producera solidaritetstjänster eller tjänster av allmänintresse.
- Småföretagen är ofta arbetskraftsintensiva och skapar fler arbetstillfällen än storföretagen, som är mer kapitalintensiva.
- Enbart det ökade antalet små och medelstora företag inom EU är inte i sig en tillräcklig indikation på en framgångsrik politik.
- Man måste se till att antalet småföretag ökar och att människorna inte tvingas söka sig till den fria företagsamheten för att den vanliga arbetsmarknaden inte ger dem några utsikter till avlönad anställning ⁽²⁾.
- Företagen i de traditionella sektorerna bidrar alltjämt till att skapa nya arbetstillfällen. Därför måste dessa integreras i EU-politiken och den nationella politiken för stöd till företagen.
- Det är nödvändigt att förbättra företagsetableringens kvalitet med hjälp av lämplig utbildning för dem som är villiga att starta eget och genom kompletterande stöd tjänster.

4.4.4. En annan riktlinje bör behandla hanteringen av migrationstendenser ⁽³⁾ och integrering genom sysselsättning av invandrare i ett samhälle under utveckling.

⁽¹⁾ EGT C 241, 7.10.2002.

⁽²⁾ EGT C 368, 20.12.1999, punkt 3.2.

⁽³⁾ EGT C 125, 27.5.2002, punkt 4.1.12.

4.4.4.1. EU måste också utveckla en enhetlig invandringspolitik eftersom invandring, illegal invandring och svartarbete hänger nära samman. I samband med den nya europeiska sysselsättningsstrategin stöder EESK tanken att invandrarna skall integreras i den officiella arbetsmarknaden. Detta kan bidra till att uppfylla Lissabonmålen samt till social sammanhållning.

4.4.4.2. I detta sammanhang stöder kommittén kommissionens princip att arbetskraft från tredje land inte får diskrimineras. Denna princip måste emellertid kombineras med en tydlig och tillförlitlig aktiv hantering av inflyttningen av ny arbetskraft och med effektiva åtgärder mot olagligt arbete.

4.4.5. Slutligen är också undanröjande av regionala sysselsättningsklyftor medlemsstaterna emellan men även inom enskilda medlemsstater en prioritering som den nya europeiska sysselsättningsstrategin bör anslå en riktlinje åt.

4.4.5.1. Enligt EESK:s mening bör den sistnämnda riktlinjen inriktas på att engagera lokala arbetsmarknadsparter och de lokala och regionala myndigheterna i detta arbete.

4.5. EESK anser att kommissionens argument om "fattigdomsfällan" ⁽¹⁾ är alltför generellt ⁽²⁾.

4.6. Kommittén stöder den starka satsningen på att reducera arbetsolyckorna ⁽³⁾. Denna prioritering bör också gälla i medlemsstaterna.

4.7. Kommittén välkomnar och stöder kommissionens inriktning på att främja en mobilisering av alla aktörer inom det civila samhället och av frivilligorganisationerna samt skapa möjligheter för dem att delta i sysselsättningsstrategin ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Avsnitt 2.2.2 i meddelandet.

⁽²⁾ Erfarenheterna från medlemsstaterna visar att detta fenomen enbart uppträder vid särskilda tillfällen, och för det andra finns det lagregler som skall förhindra missbruk. Kommittén är orolig för att medlemsstaterna kommer att betrakta ett så generellt påstående som en anledning att skära ned de sociala tjänsterna.

⁽³⁾ Avsnitt 2.2.7 i meddelandet, sista meningen.

⁽⁴⁾ Denna inriktning ansluter till det positiva exemplet med arbetsmarknadsparternas deltagande i strukturfondernas uppföljningskommittéer. Arbetsmarknadsparterna ser det som en egen utmaning att delta i den nationella dialogen om den europeiska sysselsättningsstrategin. Detta tas uttryckligen upp under exempelvis avsnitt 2.2.11 i anslutning till "den sociala ekonomin", målet "sammanhållning och en arbetsmarknad för alla" samt genomförandet och styresformerna på lokal nivå.

5. Slutsatser och rekommendationer

5.1. EESK stöder den nya europeiska sysselsättningsstrategins tre sammanlänkade mål:

- Högre förvärvsfrekvens och full sysselsättning.
- Kvalitet och produktivitet i arbetet.
- Sammanhållning och en arbetsmarknad för alla.

Enligt kommitténs åsikt är det ytterst viktigt att dessa mål kommer till uttryck i tydliga riktlinjer i de olika medlemsstaterna.

5.2. Detta stöd och EESK:s rekommendationer bygger på följande faktorer:

- Den ekonomiska politikens roll för utvecklingen och därigenom för möjligheten att skapa nya arbetstillfällen.
- Dagens ekonomiska nedgång.
- Det betydelsefulla utvidgningssteget.
- Den sedan länge etablerade trenden mot en åldrande befolkning.
- Fortsatt bristande jämställdhet, trots vissa förbättringar.

5.3. EESK anser att investeringar i mänskligt kapital och utveckling av det livslånga lärandet är nyckelfaktorer för att uppnå målsättningarna i den nya europeiska sysselsättningsstrategin. Särskilt med avseende på livslångt lärande rekommenderar kommittén högre kvantitativa mål för 2010 i sysselsättningsstrategin än de angivna ⁽⁵⁾.

5.4. Förslaget om ett system där det lönar sig att arbeta belyser den komplicerade kopplingen mellan den sociala tryggheten och sysselsättningen, liksom behovet av samordningsvinster mellan politikområden som berör varandra (t.ex. finans- och skattepolitik, bidragspolitik och social trygghet, anställningsskydd).

⁽⁵⁾ Före 2010 skall EU-genomsnittet för deltagande i livslångt lärande uppgå till minst 15 % av de vuxna i yrkesaktiv ålder (25–64 år). Inte i något land bör det vara under 10 % (KOM(2002) 629 slutlig, punkt 59). "EESK anser därför att det föreslagna referenskriteriet för livslångt lärande bör ändras, så att kraven ställs ännu högre. Ett mål som innebär att det land som har det lägsta deltagandet i dag skall nå upp till samma nivå som det bästa landet senast 2010 är högt ställt, men ändå nödvändigt." Se punkt 3.6.1 i EESK:s yttrande (under utarbetande) om KOM(2002) 629 slutlig (Europeiska riktmärken inom allmän och yrkesinriktad utbildning: Uppföljning av Europeiska rådets möte i Lissabon).

5.4.1. I anslutning till detta föreslår EESK att EU inför en stimulansåtgärd till stöd för arbetslösa som genomgår grundutbildning eller fortbildning (livslångt lärande). Det är givet att detta incitament skall fungera som ett komplement till den arbetslöshetsersättning som betalas av den stat där vederbörande är bosatt. Medel från socialfonden kan användas till detta ändamål.

5.5. Kommittén håller med om att invandringspolitiken bör ses som ett led i den nya europeiska sysselsättningsstrategin och stöder förslaget att EU skall ge invandringen hög prioritet vid utformningen av en gemensam invandringspolitik.

5.6. Medlemsstaterna måste anslå administrativa och finansiella resurser (även om det i vissa fall blir nödvändigt att strukturera om de offentliga utgifterna) för att göra det lättare att nå de ambitiösa målen i den nya sysselsättningsstrategin.

5.6.1. I det sammanhanget begär kommittén att de nationella parlamenten skall delta i arbetet med den europeiska sysselsättningsstrategin. Sysselsättningspolitikens kvalitet kommer helt säkert att förbättras om de nationella handlingsplanerna diskuteras och godkänns av de nationella parlamenten i samband med den årliga budgeten. Detta kommer också att bidra till att sysselsättningspolitiken integreras bättre i andra politikområden.

5.7. EESK föreslår att man omedelbart börjar tillämpa arbetsmarknadsparternas förslag till trepartssamarbete om tillväxt och sysselsättning, liksom det påföljande förslaget från Europeiska kommissionen om ett socialt trepartstoppmöte före Europeiska rådets vårmöte.

5.8. Vi ställer oss bakom de föreslagna kvantitativa målen i den nya sysselsättningsstrategin, med år 2010 som riktdatum, och menar att man bör ställa upp nationella etappmål. Dessa bör fastställas av medlemsstaterna och utvärderas systematiskt enligt den öppna samordningsmetoden.

5.9. EESK anser att en fullödlig politik för att skapa fler långsiktigt hållbara arbetstillfällen av hög kvalitet förutsätter gynnsamma villkor för företagandet och följaktligen för alla former av företag. Vi uppmanar därför medlemsstaterna och kommissionen att utveckla särskilda och adekvata strategier för olika situationer. I en strävan att skapa dessa arbetstillfällen vill vi i det sammanhanget lyfta fram betydelsen av att rekommendationerna i den europeiska stadgan för små och medelstora företag genomförs i praktiken. Det är också viktigt att bistå dessa företag, däribland olika former av fåmansföretag (eller kooperativ, föreningar och ömsesidiga företag).

Bryssel den 26 mars 2003.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Roger BRIESCH

BILAGA

till Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

Följande ändringsförslag avslogs men fick minst 25 % av rösterna:

Punkt 4.4.2

Stryk slutet i sista meningen enligt följande:

"Det bör också finnas en riktlinje som ägnas åt den successiva övergången från svartarbete till lagliga former och från den svarta ekonomin till legitim näringsverksamhet. Detta kan åstadkommas genom en kombination av olika åtgärder och incitament samt med hjälp av förenklade procedurer och sänkt skatt på arbete."

Motivering

Sänkt skatt på allt arbete skulle betyda enormt minskade offentliga intäkter, eftersom de i det närmaste fick tas bort helt, om det skulle vara metoden för att göra illegal verksamhet olönsam. Om skatterna på arbete bara skulle sänkas i branscher utsatta för mycket illegal verksamhet skulle hela näringsgrenar behöva subventioneras. Det skulle snedvrider konkurrensen mellan sektorerna på ett helt oacceptabelt sätt.

Resultat av omröstningen

För: 41; emot: 48; nedlagda: 8.
